

ALEXANDRE DUMAS CEI TREI MUSCHETARI

*Traducere din limba franceză
de Ticu Archip și Milton Fanny Lehrer*

Alexandre Dumas (1802–1870) este un prozator și dramaturg francez, autor al unor romane istorice de aventuri cu intrigă captivantă, cele mai cunoscute fiind: *Cei trei muschetari*, *După douăzeci de ani*, *Viconte de Bragelonne*, *Contele de Monte-Cristo*, *Regina Margot*, *Doamna de Monsoreau*, *Cei patruzeci și cinci*. Dumas a scris de asemenea drame istorice, printre care: *Henric al III-lea și curtea sa*, *Turnul din Nesle* și *Kean*, precum și un volum de *Memorii*.

CUPRINS

Prefața [autorului]	5
1. Cele trei daruri ale domnului d'Artagnan-tatăl.....	9
2. Anticamera domnului de Tréville	30
3. Audiența	45
4. Umărul lui Athos, eșarfa lui Porthos și batista lui Aramis.....	61
5. Muschetarii regelui și gărzile domnului cardinal....	72
6. Maiestatea Sa regele Ludovic al XIII-lea	86
7. Acasă la muschetari.....	111
8. O intrigă la curte	123
9. D'Artagnan în lumină	134
10. O capcană în veacul al XVII-lea.....	145
11. Intriga se înnoadă.....	158
12. George Villiers, duce de Buckingham	180
13. Domnul Bonacieux	191
14. Omul din Meung.....	202
15. Magistrați și militari.....	216
16. Domnul Séguier, ministrul justiției, caută de zor clopoțelul, dorind să sune ca odinioară	227
17. Căsnicia Bonacieux	242
18. Iubitul și soțul	259
19. Plan de luptă	269
20. Călătoria	280

21. Contesa de Winter	295
22. Baletul Merlaison	307
23. Întâlnirea	316
24. Casa din grădină	330
25. Iubita lui Porthos	343
26. Teza lui Aramis	367
27. Soția lui Athos	389
28. Întoarcerea	414
29. Goana după echipament	433
30. Milady	445
31. Englezi și francezi	455
32. Un prânz la un avocat	465
33. Cameristă și stăpână	478
34. Unde se vorbește despre echipamentul lui Aramis și al lui Porthos	491
35. Noaptea toate pisicile sunt negre	502
36. Vis de răzbunare	512
37. Taina frumoasei Milady	522
38. Cum și-a găsit Athos echipamentul fără a mișca un deget	531
39. O arătare	543
40. Cardinalul	555
41. Asediul orașului La Rochelle	566
42. Vinul de Anjou	583
43. Hanul La Porumbarul roșu	593
44. Despre folosul burlanelor de la sobe	604
45. Între soți	615
46. Bastionul Saint-Gervais	623
47. Sfatul muschetarilor	632
48. Chestiuni familiale	654
49. Fatalitate	673

50. Fratele și sora stau de vorbă	684
51. Ofițer!	694
52. Prima zi de captivitate	708
53. A doua zi de captivitate	718
54. A treia zi de captivitate	728
55. A patra zi de captivitate	740
56. A cincea zi de captivitate	751
57. Ca în tragediile clasice	770
58. Evadarea	779
59. Ce se petrecea la Portsmouth în ziua de 23 august 1623	790
60. În Franța	804
61. Mănăstirea Carmelitelor din Béthune	812
62. Doi demoni feluriți	829
63. Picătura de apă	836
64. Omul cu pelerina roșie	854
65. Judecata	862
66. Osânda	872
67. Un trimis al cardinalului	878
Epilog	890

1

CELE TREI DARURI ALE DOMNULUI D'ARTAGNAN-TATĂL

În cea dintâi luni a lui aprilie 1626, târgul Meung, unde s-a născut autorul *Romanului Trandafirului*¹, părea a fi în toiul unei fierberii atât de cumplite, ca și când hughenoții ar fi izbutit să-l schimbe într-un al doilea La Rochelle². Văzând cum fug femeile spre ulița mare și auzind țipete de copii în pragul ușilor, o seamă de târgoveți își puneau repede platoșa și, apucând o flintă sau un baltag, ca să se simtă mai tari, se îndreptau spre hanul *La Morarul vesel*, în fața căruia o gloată gălăgioasă și nespuse de curioasă se îmbulzea, crescând cu fiecă clipă.

Pe vremea aceea deseori se stârneau panici cumplite și rare erau zilele când un oraș sau altul nu-și trecea în hrisoave asemenea pacoste. Nobilii se luau la harță între ei;

¹ *Romanul Trandafirului (Le roman de la Rose)* – celebru roman alegoric și didactic (secolul al XIII-lea), foarte răspândit în Evul Mediu; prima parte a fost scrisă de Guillaume de Lorris, iar a doua de Jean Clopinel, zis Jean de Meung.

² Oraș francez, pe coasta Atlanticului, citadela hughenoților – denumire a calviniștilor francezi –, cucerit de Richelieu în 1628.

cardinalul se războia cu regele și cu nobilii; spaniolul se războia cu nobilii, cu cardinalul și cu regele. Pe lângă aceste lupte mocnite sau obștești, tainice sau fățișe, mai erau pe deasupra hoții, cerșetorii, hughenoții, lupii și valeții, care se năpusteau asupra tuturor. Târgoveții erau veșnic înarmați împotriva hoților, a lupilor și a valeților, adesea împotriva nobililor și hughenoților, câteodată împotriva regelui, dar niciodată împotriva cardinalului sau a spaniolului. Ca urmare a acestor năravuri înrădăcinate, în amintita zi de luni a lui aprilie 1626, târgoveții auzind larmă și nezărind nici steagul galben cu roșu și nici uniformele ducelui de Richelieu, se repeziră cu toții înspre hanul *La Morarul vesel*.

Ajunși acolo, fiecare își putu da seama de pricina acestei fierberii.

Un tânăr... să-i schițăm portretul dintr-o singură trăsătură de condei: inchipuiți-vă pe Don Quijote la optsprezece ani; Don Quijote fără armură, nici pe piept, nici pe coapse, un Don Quijote îmbrăcat într-o haină scurtă de lână, a cărei culoare albastră se schimbăse cu vremea, bătând nedeslușit când în vișiniu, când într-un azurii ca cerul. Fața prelungă și oacheșă, umerii obrajilor ieșiți în afară – semn de videnie; mușchii fâlcilor vânjoși – alt semn după care deosebești fără greș pe un gascon chiar când nu poartă beretă; tânărul nostru purta însă o beretă împodobită cu un soi de pană; privirea deschisă și ageră, nasul vulturesc, dar bine făcut; prea înalt pentru un băiețandru, prea scund pentru un bărbat împlinit; un ochi mai puțin încercat l-ar fi luat drept fiul unui fermier, plecat în călătorie, dacă nu i-ar fi văzut spada lungă care, atârnată la curea de pe piept, se lovea de

coapsa stăpânului, când acesta umbla pe jos, sau de părul zbrârlit al calului, când umbla călare.

Căci tânărul nostru avea un cal, și calul acesta era atât de bătător la ochi, încât nu putuse trece neluat în seamă. Era un căluț din Béarn, să fi avut între doisprezece și paisprezece ani, cu părul galben, cu coada retezată, dar cu ariceală la picioare, și care, deși înainta cu capul mai jos de genunchi, făcând de prisos folosirea căpăstrului, era totuși în stare să străbată opt leghe pe zi. Din nefericire, însușirile acestui cal erau atât de bine ascunse sub părul fistichiu și înfățișarea lui năstrușnică, încât, într-o vreme în care toată lumea se pricepea la cai, ivirea sus-pomenitului căluț la Meung, unde intrase abia de un sfert de ceas pe poarta Beaugency, stârni o impresie atât de neplăcută, încât se resfrânse chiar și asupra călărețului.

Faptul acesta îl îndurerase cu atât mai mult pe tânărul d'Artagnan (căci așa se numea acest Don Quijote al acestei alte Rossinante¹), cu cât își dădea seama că oricât de bun călăreț ar fi fost, tot l-ar fi făcut de ocară asemenea mărtoagă. De aceea și primise cu inima grea darul tatălui său. Știa că asemenea dobitoc prețuia pe puțin douăzeci de livre². E drept că vorbele care însoțiseră darul erau de neprețuit.

– Fiule, îi spusese gentilomul gascon în acel curat dialect bearnez de care Henric al IV-lea³ nu se putuse dezvăra niciodată, fiule, ca mâine vor fi treisprezece

¹ Rossinanta – numele iepei pe care călărea Don Quijote.

² Livră – veche monedă franceză care valora aproape un franc.

³ Rege al Franței între 1589 și 1610; a dus o politică de restabilire a autorității regilor în provinciile franceze și de refacere economică a țării, secătuită în urma celor 40 de ani de războaie civile; a încurajat agricultura. A murit asasinat.

Reani de când calul ăsta s-a născut în casa tatălui tău, pe care n-a părăsit-o niciodată; e un lucru care ar trebui să te îndemne să-l iubești. Nu cumva să-l vinzi. Lasă-l să moară liniștit, cum se cuvine, de bătrânețe, și dacă pleci cu el la război, cruță-l, așa cum ai cruța un slujitor bătrân. Dacă vei avea cinstea să fii primit la curte, urmă bătrânul d'Artagnan, cinste la care de altfel îți dă dreptul obârșia ta de viță veche, apără-ți cu demnitate, pentru tine și pentru ai tăi, titlul de gentilom, pe care moși-strămoșii noștri l-au purtat cu fruntea sus mai bine de cinci sute de ani. Prin *ai tăi*, înțeleg pe părinți și pe prieteni. Nu ierta niciodată nimănui nimic, decât cardinalului și regelui. Prin bărbăția lui – ia bine seama –, numai prin bărbăția lui, un gentilom își croiește azi drum în viață. Cine șovăie o clipă, acela scapă poate norocul pe care soarta i-l hărăzea tocmai atunci. Ești tânăr și trebuie să fii viteaz din două pricini: întâia, pentru că ești gascon, și a doua, pentru că ești fiul meu. Nu te teme de împrejurări neașteptate, ba chiar aleargă după năzdrăvănii. Te-am pus să înveți mânăuirea spadei; ai un genunchi de fier și încheietura mâinii de oțel. Bate-te mereu, bate-te cu atât mai mult cu cât duelurile sunt oprite; a te bate înseamnă deci a avea o îndoită cutezanță. Nu-ți pot dărui, fiul meu, decât cincisprezece scuzi¹, calul meu și povețele pe care le-ai auzit. La toate astea, mama ta va adăuga o rețetă, ce-o știe de la o țigancă, a unui balsam care lecuiește, ca prin minune, orice rană, dacă n-a atins inima. Trage folos din orice și trăiește fericit viață îndelungată.

Mai vreau să adaug câteva cuvinte, ca să-ți pot da o pildă, nu din viața mea, căci eu n-am fost niciodată la

curte și n-am luat parte decât la războaiele religioase, de bunăvoie; vreau să-ți vorbesc de domnul de Tréville, care a fost pe vremuri vecinul meu și care a avut cinstea de a se juca, în copilărie, cu regele nostru, Ludovic al XIII-lea, Cel de Sus să-l aibă în pază. Uneori, din joacă, ajungeau la bătaie, iar în aceste bătăi nu regele ieșea totdeauna biruitor. Loviturile primite au fost izvorul prețuirii și prieteniei sale pentru domnul de Tréville. Mai târziu, domnul de Tréville s-a mai bătut și cu alții: de cinci ori pe vremea întâiei sale călătorii la Paris, de șapte ori de când a închis ochii răposatul rege până la majoratul celui tânăr, fără a mai pune la socoteală atâtea războaie și asedii; iar de atunci și până azi, poate încă de o sută de ori! Așa că, în ciuda legilor, a poruncilor scrise și a zilelor de închisoare, iată-l azi căpitan al muschetarilor, adică iată-l căpetenia unei legiuni de cezari pe care regele pune mare preț și de care chiar cardinalul se teme, el, care – după cum se știe – nu prea cunoaște ce-i aceea frică. Mai mult, domnul de Tréville câștigă zece mii de scuzi pe an; asta înseamnă că e nobil cu mare faimă. A început la fel ca și tine; du-te la el cu această scrisoare și urmează-i pilda ca să ajungi și tu ca el.

Spunând acestea, bătrânul domn d'Artagnan înmână fiului o scrisoare dinainte pregătită, apoi îl încinse cu propria lui spadă și, sărutându-l duios pe amândoi obraji, îl binecuvântă.

Ieșind din camera părintească, tânărul dădu peste maică-sa; îl aștepta cu faimoasa rețetă de care, în urma sfaturilor primite, avea să se folosească adeseori. De data asta, rămasul bun a ținut mai multă vreme și a fost cu mult mai duios, nu din pricină că domnul d'Artagnan nu și-ar fi iubit fiul, singura lui odraslă, dar domnul

¹ Scud – veche monedă de argint care circula în apusul Europei.

d'Artagnan era bărbat și ar fi socotit nepotrivit din partea unui bărbat să se lase copleșit de emoție, pe când doamna d'Artagnan era femeie și, mai mult decât atât, era mamă. Ea plânse amarnic și, trebuie s-o spunem spre lauda tânărului d'Artagnan, în pofida eforturilor lui de a rămâne netulburat, așa cum i-ar fi stat bine unui viitor muschetar, firea îl învinse și dădu drumul șuvoiului de lacrimi din care abia izbuti să ascundă jumătate.

În aceeași zi, tânărul porni la drum, înzestrat cu cele trei daruri părintești, alcătuite, după cum am mai spus, din cincisprezece scuzi, din căluțul pomenit și din scrisoarea către domnul de Tréville; se-nțelege de la sine că sfaturile date nu intrau în socoteală.

Cu un astfel de *vade mecum*¹, d'Artagnan era, prin starea sa sufletească și trupească, o copie credincioasă a eroului lui Cervantes, cu care l-am asemănat în chip atât de fericit, atunci când îndatorirea noastră de istoric ne-a silit să-i schițăm portretul. Don Quijote lua morile de vânt drept uriași și oile drept oști; d'Artagnan lua orice surâs drept o jignire și orice privire drept atățare. Ca urmare, își ținu pumnul încheștat de-a lungul drumului între Tarbes și Meung, înșfăcându-și mânerul spadei, una peste alta de zece ori pe zi; totuși, pumnul nu se abătu asupra nici unei fălci și spada nu-și părăsi teaca. Nu doar că înfățișarea bietului căluț galben n-ar fi stârnit destule zâmbete pe fața trecătorilor, dar cum pe deasupra mărtoagei zângănea o namilă de spadă și cum pe deasupra acestei spade scliffea o căutătură mai mult cruntă decât trufașă, trecătorii își înfrâneau râsul, sau, dacă râsul le biruia prevederea, atunci

¹ Mergi cu mine (în limba latină în original), aici cu sensul de lucruri nedespărțite de tine.

se sileau să nu rădă decât din colțul gurii, ca măștile din vechime. D'Artagnan își păstră deci ținuta mândră și amorul-propriu neștirbit până la prăpăditul acela de orașel Meung.

Dar ajuns acolo, în vreme ce descăleca în fața porții *La Morarul vesel*, fără ca nici hangiul, nici vreun slujitor sau vreun grăjdar să-i țină calul de dârlogi, d'Artagnan zări la parter, în dreptul unei ferestre întredeschise, un gentilom semeț, de statură înaltă și cam mohorât la obraz, care stătea de vorbă cu doi inși ce păreau a-l asculta cu multă luare-aminte. D'Artagnan crezu, firește, ca de obicei, că era vorba despre el și începu să asculte. De data asta se înșelase doar pe jumătate: nu despre el era vorba, ci despre calul lui. Gentilomul părea că înșiră ascultătorilor însușirile animalului, și deoarece, cum am mai spus, ascultătorii arătau un deosebit respect povestitorului, cei doi izbucneau mereu în râs. Dar ca să-și iasă din sărite, tânărului nostru îi ajungea o umbră de surâs; se înțelege atunci scrâșnetul lui la auzul acelor hohote gălăgioase.

D'Artagnan voi totuși să-și dea mai întâi seama de nutra nerușinatului care-și bătea joc de el. Își aținti privirea mândră asupra străinului și văzu că era un bărbat între patruzeci și patruzeci și cinci de ani, cu ochii negri și sfredelitori, cu fața gălbejită, cu nasul gros și cu mustața neagră, meșteșugit tunsă; purta pantaloni până la genunchi și un pieptar de culoare liliachie, cu găitane tot liliachii, fără altă podoabă decât obișnuitele despăcături prin care se vedea cămașa. Deși noi, hainele-i erau mototolite, ca orice îmbrăcăminte de călătorie, ținută îndelung într-un cufar. D'Artagnan făcu la repezeală toate aceste constatări cu priceperea celui mai migălos cercetător și, fără îndoială,

dintr-o pornire lăuntrică ce-i spunea că acest necunoscut va avea în viitor o mare înrâurire asupra vieții lui.

Cum însă, în clipa în care d'Artagnan își pironia privirea asupra gentilomului cu straie liliachii, acesta își dezvoltă tocmai una dintre cele mai amănunțite și mai temeinice expuneri asupra gloabei bearneze, cei doi ascultători se porniră pe râs, în vreme ce el însuși lăsă să-i rățăcească, împotriva obiceiului, o fluturare de surâs pe față. De data aceasta nu mai încăpea nici o îndoială: d'Artagnan era într-adevăr insultat. Așa că, pe deplin convins de insultă, și-a înfundat bereta pe ochi și, încercând să imite unele fandoseli de la curte, pe care le surprinsese în Gasconia la câțiva nobili care se aflau în călătorie, înainta, cu o palmă pe mânerul spadei și cu cealaltă în șold. Din nefericire, pe măsură ce înainta, mânia îl orbea tot mai tare, și în locul frazelor impunătoare și demne, pregătite pentru a-și rosti provocarea, nu mai găsi pe vârful limbii decât răbufniri grosolane, pe care le însoții de un gest mânios.

- Ei, domnule, începu să strige, dumneata, care te ascunzi după oblon! Da, da, chiar dumneata! Spune-mi și mie de ce râzi, măcar să râdem împreună.

Gentilomul își plimbă încet privirea de la cal la călăreț, ca și când i-ar fi trebuit oarecare răgaz pentru a înțelege că lui i se adresau acele vorbe ciudate; apoi, când nu-i mai rămase nici o îndoială, își încruntă ușor sprâncenele și, după o lungă tăcere, îi răspunse lui d'Artagnan, cu glas obraznic și batjocoritor, cu neputință de descris:

- N-am vorbit cu dumneata, domnule!

- În schimb vorbesc eu cu dumneata! se răsti tânărul, scos din sărite de amestecul acela de obrăznicie și bună creștere, de cuviință și dispreț.

Necunoscutul îl mai privi o clipă cu aceeași fluturare de zâmbet pe buze, apoi, plecând de la fereastră, ieși agale din han și se înfipse în fața calului, la doi pași de d'Artagnan. Ținuta liniștită și căutătura lui batjocoritoare îndoiră veselia celor cu care stătuse de vorbă și care nu se îndepărtaseră de la fereastră.

Văzându-l atât de aproape, d'Artagnan scoase cam de vreo jumătate de cot spada din teacă.

- Calul ăsta trebuie să fie, sau mai curând trebuie să fi fost, în tinerețea lui, galben ca floarea de unișor, spuse necunoscutul, urmându-și cercetările începute și întorcându-se spre ascultătorii lui de la fereastră, ca și când nici n-ar fi băgat de seamă că d'Artagnan clocotea de mânie. E o culoare foarte cunoscută în botanică, dar până acum foarte rar întâlnită la cai.

- Râzi de cal când nu-ți dă mâna să râzi de stăpân! răcni furios rivalul lui Tréville.

- Eu nu râd des, domnul meu, urmă necunoscutul, n-ai decât să mă privești și să te convingi, dar țin cu tot dinadinsul să-mi iau îngăduința de a râde când am chef.

- Iar mie, strigă d'Artagnan, nu-mi place să se rîdă când n-am eu chef și mai ales când se rîde pe socoteala mea.

- Adevărat, domnul meu? urmă necunoscutul mai liniștit ca oricând. Foarte bine! Așa și e! Apoi, răsucindu-se pe călcăie, se pregătea să intre iarăși în han prin poarta cea mare sub care d'Artagnan văzuse la sosire un cal gata înșăuat.

Dar nu era în firea lui d'Artagnan să dea drumul celui care avusese neobrăzarea să-și bată joc de el. Trase deci spada cu totul din teacă și se porni să-l urmărească, răcnind:

– Întoarce-te, hei, întoarce-te, domnule zeflema, întoarce-te, ca să nu te lovesc pe la spate!

– Să mă lovești pe mine! rânji celălalt, răsucindu-se pe călcăie și privindu-l pe tânăr cu uimire și dispreț. Haide de, dragul meu, ești cam nebun! apoi, cu glasul scăzut, ca și când ar fi vorbit cu el însuși: Ce mai descoperire pentru Maiestatea Sa, care caută năzdrăvani peste tot, ca să-și recruteze muschetarii! Păcat, urmă el, că nu-l cunoaște pe ăsta!

Nu sfârși bine, și d'Artagnan îi și trase o lovitură zdăvănă cu vârful spadei, încât, dacă celălalt n-ar fi sărit cu un pas înapoi, ar fi glumit de bună seamă pentru cea din urmă oară. Văzând că s-a îngroșat gluma, necunoscutul trase și el spada și, salutându-și adversarul, se puse în gardă, cu toată seriozitatea. Dar în aceeași clipă, cei doi ascultători, însoțiți de hangiu, tăbărără asupra lui d'Artagnan, arzându-l care cu ciomagul, care cu lopata și cu vâtraiele. Era o schimbare de atac atât de fulgerătoare și de neașteptată, încât adversarul lui d'Artagnan, în vreme ce acesta se întorcea ca să facă față grindinei de lovituri, își băgă din nou spada în teacă, la fel de sigur precum și-o scosese, și, din actorul care era cât p-aci să fie, ajunsese iarăși spectator al bătăliei, rol pe care-l îndeplini cu nepăsarea-i obișnuită, mormăind totuși printre dinți:

– La naiba cu toți gasconii ăștia! Suiți-l iar pe calul lui portocaliu și ducă-se!

– Nu înainte de a te fi răpus, mișelule! strigă d'Artagnan, apărându-se din răsuputeri și fără să dea îndărăt din fața celor trei dușmani care-l ciomăgeau de zor.

– Ce de ifose pe el! mormăi gentilomul. Pe cinstea mea, gasconii ăștia nu-și mai bagă mințile-n cap. Trageți-i, dacă ține morțiș. Când o obosi, o să spună singur că s-a săturat.

De bună seamă, necunoscutul tot nu știa cu ce soi de catâr avea de furcă. D'Artagnan nu era omul care să se dea bătut. Lupta mai ținu deci câteva clipe, până când, istovit, tânărul scăpă din mână spada, frântă în două de o lovitură de ciomag. În sfârșit, altă lovitură îl nimeri în frunte, doborându-l totodată la pământ, plin de sânge și aproape în nesimțire.

Tocmai atunci începea să se strângă de pretutindeni lume la locul cu pricina. Temându-se de prea mare valvă, hangiuul, ajutat de oamenii lui, duse rănitul în bucătărie, unde-i dădu și unele îngrijiri.

În vremea aceasta, gentilomul își luase iarăși locul la fereastră și privea cu oarecare neliniște spre mulțimea aceea încrămențită, care-l stingherea din cale afară.

– Ia spune, ce mai face turbatu ăla? întrebă el întorcându-se spre ușa ce se deschidea zgomotos și adresându-se hangiuului, care tocmai venea să-l întrebe de sănătate.

– Excelența Voastră a scăpat teafăr? se interesă hangiuul.

– După cum vezi, întreg și nevătămat, scumpe hangiuule, dar eu pe dumneata te întreb: cum îi mai merge tânărului nostru?

– Îi merge mai bine, răspunse celălalt, acum a leșinat de tot.

– Adevărat? făcu gentilomul.

– Da, dar înainte de a leșina și-a mai adunat bruma de puteri, ca să vă strige și să vă înfrunte, răcnind.

– E dracul gol! se minună necunoscutul.

– Da' de unde, Excelență, nu-i nici un drac, urmă hangiuul strămbând din nas. Pe când zăcea lat, l-am scotocit peste tot și n-am găsit în boarfele lui decât o cămașă, iar în pungă numai unsprezece scuzi; asta nu l-a împiedicat însă să spună, pe când leșina, că dacă așa ceva i s-ar fi

Reîntâmpilat la Paris, v-ați fi căit pe loc. Dar aici, n-o să vă căiți decât puțin mai târziu.

– Te pomenești c-o fi vreun prinț de sânge, care umblă deghizat, zise necunoscutul cu nepăsare.

– V-am spus toate astea, nobilul meu domn, adăugă hangiul, pentru ca să vă puteți feri din vreme.

– În furia lui n-a scăpat nici un nume?

– Ba da, se lovea mereu cu mâna peste buzunar și mormăia: „Las' că vedem noi ce o să spună domnul de Tréville când o afla cum a fost terfelit ocrotitorul său“.

– Domnul de Tréville? întrebă necunoscutul, din ce în ce mai atent, zici că rostea numele domnului de Tréville și se lovea cu mâna peste buzunar?... Hai, spune drept, dragă hangiule, în vreme ce tânărul dumitale era leșinat, sigur că nu te-a răbdat inima să nu scotocești și prin buzunarul cu pricina. Ai dat peste ceva?

– O scrisoare pentru domnul de Tréville, căpitanul muschetarilor.

– Adevărat?

– Chiar așa cum am cinstea să vă spun, Excelență.

Hangiul, care nu era înzestrat cu prea mult dar de pătrundere, nu-și dădu seama de căutătura schimbată a necunoscutului, când îi auzise vorbele. Părăsind pervazul ferestrei de care își ținea rezemate coatele, acesta încruntă din sprâncene ca orice om îngrijorat.

– Drace! mormăi el printre dinți, să-mi fi trimis oare Tréville pe gasconul ăsta? Prea-i tânăr! Dar la urma urmei, o lovitură de spadă e o lovitură de spadă, oricare ar fi vârsta celui ce ți-o dă, și te ferești mai puțin de un mucos decât de oricare altul; buturuga mică răstoarnă uneori carul mare.

Și vreme de câteva minute necunoscutul rămase pe gânduri.

– Ei, hangiule, îi spuse, n-ai de gând să mă descotorosești de apucatul ăsta? Nu-mi vine să-l omor chiar așa, și totuși, adăugă el pe un ton rece și amenințător, totuși mă stingherește. Unde e acum?

– În odaia nevesti-mii, i se dau îngrijiri, la catul întâi.

– Boarfele și săculețul le are cu el? Și-a scos haina?

– Nu, toate sunt jos în bucătărie. Dar, dacă tânărul ăsta zurliu vă stingherește...

– Cred și eu. Stârnește în hanul dumitale un tărăboi cu care oamenii cumsecade nu se pot împăca. Urcă acum la dumneata, fă-mi socoteala și dă de știre valetului meu.

– Cum, domnul ne și părăsește?

– Nu-i nici o noutate, fiindcă îți poruncisem să pui șaua pe cal. Nu mi s-a împlinit porunca?

– Ba da, și după cum ați putut să vă încredințați singur, calul Domniei Voastre se află sub poarta cea mare, gata de plecare.

– Bine, atunci fă cum ți-am spus!

„Drace! își zise în sinea lui hangiul, să-i fie oare frică de mucosul ăsta?“

Dar o privire poruncitoare a necunoscutului îi reteză gândul. Se înclină adânc și ieși.

„N-ar fi nimerit s-o zărească zăpăcitul ăsta pe Milady, își mai zise străinul, trebuie să treacă din clipă în clipă; chiar a întârziat. Mai bine să încalec și să-i ies în întâmpinare... Măcar dacă aş putea și ce-i cu scrisoarea aceea adresată lui Tréville!“

Și bodogănind întruna, necunoscutul se îndreptă spre bucătărie.